

7. The future of skills employment in 2030 / Bakhshi H. et. al. 2017. URL: https://www.nesta.org.uk/sites/default/files/the_future_of_skills_employment_in_2030_0.pdf
8. ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning. Brussels, 2018. URL: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/annex-recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf>
9. Ключові тенденції політики ЄС у сфері освіти та культури, програма ЄС «Еразмус +». URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/sectoral-dialogue/education>
10. PARIS COMMUNIQUE. Paris, 2018. URL: <http://www.ehea2018.paris/Data/ElFinder/s2/Communique/EHEAParis2018-Communique-final.pdf>
11. Про освіту: Закон України № 2145-VIII. 05.09.2017. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
12. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки: Закон України № 67-р. 17.01.2018. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80/page>
13. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 168 с.
14. Ключові компетентності для навчання впродовж життя 2018 – Цифрова компетентність. 2018. URL: dystosvita.blogspot.com/2018/01/2018.html?m=1

*Рекомендовано до публікації д-р пед. наук, професор Боголюбов В. М.
Дата надходження рукопису 12.07.2018*

Толочко Світлана Вікторівна, кандидат педагогічних наук, кафедра освіти дорослих, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова, вул. Пирогова, 9, м. Київ, Україна, 01601
E-mail: svitlana-tsv@ukr.net

УДК. 364.442.2:044.14

DOI: 10.15587/2519-4984.2018.143308

PODNOSENIE JAKOŚCI SZKOLNICTWA WYŻSZEGO W OTWARTEJ PRZESTRZENI EDUKACYJNEJ: POSZUKIWANIE NOWYCH TECHNOLOGII

© M. Mirowska

Artykuł jest poświęcony refleksjom teoretycznym, dotyczącym jakości szkolnictwa wyższego w otwartej przestrzeni edukacyjnej. Szkolnictwo wyższe to system prowadzący do osiągnięcia wykształcenia wyższego oraz uzyskania stopni naukowych. Obecnie brakuje jasno sprecyzowanego podejścia do szkolnictwa wyższego, zarówno w kwestii kształcenia studentów, jak i zarządzania uczelnią. System szkolnictwa wyższego jest bardzo skostniały. Nie ma menedżerów, a oczekuje się od rektorów, ci od dziekanów, kolejno od nauczycieli akademickich pozyskiwania środków finansowych z innych źródeł niż z dotacji z budżetu państwa, łączenia biznesu i otoczenia zewnętrznego w środowisku lokalnym, regionalnym czy globalnym.

Istotne wydaje się identyfikowanie (zagospodarowywanie) miejsc w przestrzeni edukacyjnej szkoły wyższej, sprzyjających głównemu beneficjentowi usług edukacyjnych, czyli studentowi osiąganie celów edukacyjnych (i nie tylko) oraz podnoszenie jakości szkolnictwa wyższego. Każda uczelnia (budynek) znajduje się w jakimś otoczeniu (lokalnym, regionalnym) oraz posiada swój kapitał społeczny, a stanowią go studenci i kadra. Powstaje pytanie w jaki sposób w przestrzeni szkoły wyższej zagospodarować dostępne środki (pomnożyć je) z korzyścią dla studenta/absolwenta w kierunku wzbogacania jakości funkcjonowania uczelni w samorządnej społeczności lokalnej/regionalnej.

Zainteresowanie autorki koncentruje się na metodzie Case Management jako technologii podnoszącej jakość szkolnictwa wyższego wykorzystanej w przestrzeni edukacyjnej szkoły wyższej. Wykorzystanie metody Case Management w przestrzeni szkoły wyższej to opracowanie technologii zarządzania usługami uczelni dla studenta/absolwenta w wymiarze jednostkowym (student/absolwent), ale także określenie organizacyjnych możliwości (uczelni) oraz społecznych/środowiskowych zasobów.

Formuła ta wpisuje się w przeprowadzaną w Polsce reformę Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zakładającą wzmacnianie uczelni regionalnych w Polsce równych szans

Słowa kluczowe: Case Management, zarządzanie, szkolnictwo wyższe, uniwersytet, środowisko uczenia się, technologia

1. Wprowadzenie

Szkolnictwo wyższe to system prowadzący do osiągnięcia wykształcenia wyższego oraz uzyskania stopni naukowych. Wykształcenie to możliwe jest do uzyskania w uniwersytecie, uniwersytecie technicznym (politechnika) lub w innych ośrodkach szkolnictwa

wyższego. Pojęcie wykształcenia wyższego obejmuje skończenie studiów wyższych (po szkole średniej) oraz dalsze studia lub badania prowadzące do uzyskania stopnia naukowego. Polski system szkolnictwa wyższego regulują zapisy Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym [1]. Systemy szkolnictwa

wyższego różnią się pomiędzy krajami, ale system nostryfikacji dyplomów opisuje równoważność stopni i tytułów naukowych. System osiągania wykształcenia wyższego i stopni naukowych w Europie jest harmonizowany na podstawie tzw. procesu bolońskiego [2], którego celem jest utworzenie europejskiego systemu stopni naukowych opartych na identycznych standardach i jakości. Deklaracja została podpisana w 1999 roku.

Podnoszenie jakości kształcenia dla osiągnięcia jak najlepszego wykształcenia niewątpliwie kreuje wyższą jakość szkolnictwa wyższego. W dobie zmieniającej się rzeczywistości społecznej, ekonomicznej, technologicznej itp. konieczne staje się dla zarządzających szkołami wyższymi/universytetami poszukiwanie i wdrażanie nowych bądź modyfikowanie istniejących metod, pozwalających osiągać cele istotne dla misji i strategii instytucji edukacyjnej.

2. Przegląd literatury

Z tematyką jakości kształcenia łączy się problematyka zarządzania szkołą wyższą/universytetem prowadzona przez K. Leja [3, 4]. Autor sięga do historycznych korzeni uniwersytetu i przedstawia model liberalny w koncepcji Wilhelma von Humboldta oraz model przedsiębiorczy w założeniach Burtona Clarka i Ronalda Barnetta. Te odniesienia teoretyczne stanowią podstawę teoretyczną do budowy zrębów współczesnego, nowoczesnego uniwersytetu podporządkowanego wiedzy oraz społecznie odpowiedzialnego. W tych paradygmatach uniwersytet pełni rolę służebną wobec otoczenia a wiedza jako wartość autoteliczna doceniana jest w znaczeniu użyteczności dla jej interesariuszy wewnętrznych (studenci) oraz zewnętrznych (podmioty środowiska lokalnego). W takiej wizji uniwersytetu swoje rozważania prowadzą także A. Piasecka [5] oraz J. Józwiak [6]

Według M. Olkiewicza [7] i S. Cichonia [8] zarządzanie jakością w szkolnictwie wyższym odnosi się do szkoły wyższej, która ma za zadanie dbać o rozwój i właściwe zarządzanie relacjami ze studentem oraz kreować indywidualizację usługi edukacyjnej wobec potrzeb studenta i wymagań rynku pracy.

3. Cele i zadanie badania

Celem badań jest analiza i synteza literatury przedmiotu, zmierzająca do próby odpowiedzi na pytanie: czy i w jaki sposób w przestrzeni szkoły wyższej zagospodarować dostępne środki, usługi z korzyścią dla studenta/absolwenta w kierunku wzbogacania jakości funkcjonowania uczelni w samorządnej społeczności lokalnej/regionalnej?

Dla osiągnięcia celu sformułowano następujące zadania:

1. Czy założenia strategii bolońskiej, sprowadzające się do realizacji zamierzonych założeń są właściwie realizowane przez szkoły wyższe?

2. Czy w praktyce zarządczej uczelni funkcjonuje jasno określony, kierunek zarządzania rozwojem uczelni (dostarczaniem usług) w zakresie kształcenia (nauczania i wychowania) studentów, dla podnoszenia jakości szkolnictwa wyższego?

3. Jaka strategia (metoda) mogłaby być wykorzystana dla zarządzania aktywami uczelni w kierunku wsparcia całonocnego potencjału studenta?

4. Prezentacja głównego materiału

Artykuł ma charakter teoretyczny, bazujący na literaturze przedmiotu. Dokumentem wiodącym wyznaczającym kierunek rozwoju szkolnictwa wyższego jest wymieniona wcześniej strategia bolońska. Uwaga szkoły wyższej w realizacji edukacyjnych celów procesu bolońskiego skoncentrowała się nadmiernie na wymiarze przygotowania absolwentów do rynku pracy, a zaniedbała pozostałe wymiary takie jak:

- rozwój i podtrzymanie szerokiej podstawy wiedzy zaawansowanej (dla społeczeństwa wiedzy),
- przygotowanie do bycia aktywnym obywatelem w dojrzałej demokracji,
- rozwój osobowy uczących się.

Obecnie brakuje jasno sprecyzowanego podejścia do szkolnictwa wyższego, zarówno w kwestii kształcenia studentów, jak i zarządzania uczelniami. System szkolnictwa wyższego jest bardzo skostniały. Nie ma menedżerów, a oczekuje się od rektorów, ci od dziekanów, kolejno od nauczycieli akademickich pozyskiwania środków finansowych z innych źródeł niż z dotacji z budżetu państwa, łączenia biznesu i otoczenia zewnętrznego w środowisku lokalnym, regionalnym czy globalnym. Istotne wydaje się identyfikowanie (zagospodarowywanie) miejsc w przestrzeni edukacyjnej szkoły wyższej, sprzyjających głównemu beneficjentowi usług edukacyjnych, czyli studentowi osiąganie celów edukacyjnych (i nie tylko) oraz podnoszenie jakości szkolnictwa wyższego. Niestety, często studenci są traktowani jak zło konieczne, a nie jak podmiot i główny beneficjent czy interesariusz kształcenia na uczelni [9].

Niepokojącym zjawiskiem jest pomysł przedstawicieli ministerstwa resortowo odpowiedzialnego za kształcenie i rozwój nauki likwidowania kierunków kształcenia po ukończeniu których absolwent nie podejmuje pracy. Przecież takie myślenie jest niezgodne z ideą deklaracji bolońskiej, zakładającej rozwój i podtrzymanie szerokiej podstawy wiedzy zaawansowanej (dla społeczeństwa wiedzy) i rozwój osobowy uczących się. Ponadto jeżeli nawet absolwent nie podejmuje pracy w swoim kierunku kształcenia to nie oznacza, że nie rozwija się dalej, albo nie podjął pracy poza granicami kraju. Może doksztalać się i przygotowuje do bycia aktywnym obywatelem w dojrzałej demokracji?

Zatrudnienie po ukończeniu studiów nie może być głównym i jedynym wyznacznikiem rozwoju jednostki, jej aktywności w życiu, a kierunek który ukończył potrzebnym bądź niepotrzebnym w skali rozwoju społeczeństwa w przestrzeni lokalnej, regionalnej czy globalnej. Ogranicza się tym samym autonomię uczelni, jej rolę społeczną w wolnym, demokratycznym kraju. Ogranicza się wolność wyboru jednostki, jej działania w kierunku transgresji.

Wolność posiada wymiar indywidualny i społeczny. W wymiarze indywidualnym jest właściwością każdej osoby, jej nieusuwalnym atrybutem, świadczącym o podmiotowości człowieka. W wymiarze

społecznym lekceważenie natury człowieka, stworzonego dla wolności, jest nie tylko niedozwolone z punktu widzenia etycznego, ale i praktycznie niemożliwe. Gdzie organizacja społeczeństwa ogranicza czy wręcz eliminuje sferę wolności przysługującej obywatelom, tam życie społeczne ulega stopniowemu rozkładowi i zamiera. (...)Państwo jest istotnie suwerenne, jeśli rządzi społeczeństwem i zarazem służy dobru wspólnemu społeczeństwa i jeśli pozwala narodowi realizować właściwą mu podmiotowość, właściwą mu tożsamość. To pociąga za sobą między innymi stwarzanie odpowiednich warunków rozwoju w zakresie kultury, ekonomii i innych dziedzin życia społecznej wspólnoty [10]. Tym bardziej aktualne pozostają słowa Papieża św. Jana Pawła II wolność nie jest nam tylko dana, ale i zadana.

O wolności jako zadaniu społecznym powinno pamiętać przede wszystkim Państwo, tworząc warunki (regulacje prawne) do podtrzymywania i rozwoju wolności obywateli w tym wyborze ścieżki edukacyjnej w ciągu całego życia. Może wówczas wiele tysięcy młodych ludzi pozostanie w kraju, bądź wróci z zagranicy, bo będzie miało wolność, ale i odpowiedzialność, że nie tam ojczyzna gdzie dobrze, ale tam dobrze gdzie ojczyzna.

Takie traktowanie przydatności uczelni wyższych w dobie otwartych granic edukacyjnych wskazuje na niezrozumienie misji i znaczenia szkolnictwa wyższego dla rozwoju obywateli, ale i rozwoju gospodarki.

Każda uczelnia (budynek) znajduje się w jakimś otoczeniu (lokalnym, regionalnym) oraz posiada swój kapitał społeczny, a stanowią go studenci i kadra. Powstaje pytanie w jaki sposób w przestrzeni szkoły wyższej zagospodarować dostępne środki (pomnożyć je) z korzyścią dla studenta/absolwenta w kierunku wzbogacania jakości funkcjonowania uczelni w samorządnej społeczności lokalnej/regionalnej?

Jakość kształcenia w szkołach wyższych zaczyna być wyznaczana coraz częściej przez kwotę finansową, która przypada na „głowę” studenta, tzw. dotacja z budżetu państwa. Kwota niezadawalająca nikogo, studentów mniej, konkurencja edukacyjnych podmiotów olbrzymia i zaczyna się dramat niejednej jednostki uczelnianej. W tej sytuacji nie pozostaje nic innego jak poszukiwać takich sposobów zarządzania przestrzenią uczelni aby była jak najbardziej atrakcyjna dla klienta (studenta/absolwenta) oraz wykorzystywała potencjał środowiska, umiała go przekształcać i pomnażać dla dobra uczelni, środowiska lokalnego, regionalnego czy globalnego. Potrzebne jest sformułowanie misji uczelni, określenie celów oraz znalezienie sposobów do ich realizacji. Romantyzm celu pozytywizm działania.

Koncentrowanie się na kierunkach kształcenia z perspektywą wyłącznie wejścia na rynek pracy jest perspektywą chybioną, o czym pisałam wcześniej. Tak więc i zadania uczelni poszerzają się o troszczenie się o wielowymiarowy rozwój klienta usługi. Zwłaszcza, że jak donoszą badania (...)studenci na ogół nie wybierają kierunku studiów (...) pod kątem przyszłego zatrudnienia, rzadko przyznają się także do ulegania presji otoczenia w tej kwestii (np. rodziców lub

nauczycieli). Najchętniej mówią o realizacji własnych zainteresowań lub pasji [11].

Wobec tego szkoła wyższa to wielowymiarowa przestrzeń edukacyjna. To przestrzeń, w której uczymy się być sobą teraz i w przyszłości, to możliwości między byciem a stawaniem się zarówno w materialnej części otoczenia jak i w przestrzeni mentalnej. (...)przeźrenie edukacyjna, tak jak fizyczna, nie jest tylko dana, ale ciągle nam (za)dana, nie tylko odkryta, ale ciągle przez nas odkrywana [12].

Tworzenie sprzyjających studentowi, jako bezpośredniemu odbiorcy usług edukacyjnych, miejsc w przestrzeni szkoły wyższej to priorytet dla władz uczelni, całej społeczności akademickiej oraz społeczeństwa w skali lokalnej/regionalnej czy globalnej. Umysł kształtuje bardziej świat niż świat umysł; że nowa rola człowieka polega na traktowaniu go jako współtwórcy świata, albowiem żyjemy w świecie partycypującym, którego jest integralną częścią, a dokonywany przez niego opis świata jest ciągiem procesów obserwacji i pomiarów, którego zakończenie znajduje się zawsze w świadomości ludzkiego obserwatora. Nie jest nam łatwo przełamać tradycyjne tęsknoty pedagogiki i utarte jej sposoby myślenia. Edukacji z „krwi i kości” jest to potrzebne jeszcze bardziej, albowiem jej materia – w przeciwieństwie do samej pedagogiki – jest autentycznie żywa, czująca, wrażliwa, czasami oporna, lecz zawsze warta wyobraźni i opowieści o świecie lepszym oraz przekraczaniu siebie, gdy człowiek nie musi żyć, ale musi żeglować !? [13].

Szkoły wyższe w otwieraniu przestrzeni edukacyjnych (przeźrenią edukacyjną nie musi być konkretna sala, ale może nią być las, łąka, park, plaża, strych, piwnica, dom rodzinny, wyobraźnia) w duchu XXI wieku koncentrować się powinny na trzech obszarach: fizyczno-architektonicznym (przeźrenie sal, hole, patio, wyposażenie czy infrastruktura uczelni), wirtualno-technologicznym (kształcenie i uczenie się w sieci) oraz społecznym (społeczność akademicka, społeczności lokalna, więzi ze światem).

Budowanie czy modernizowanie przestrzeni edukacyjnej szkoły wyższej to badanie jej funkcjonowania w wielu jej wymiarach. Każda szkoła wyższa jako odrębny przypadek składa się z wyżej wymienionych wymiarów, różnią się między sobą ilością i jakością treści. Od tego jakie i czym będą wypełnione poszczególne wymiary przestrzeni edukacyjnej uczelni zależy jej atrakcyjność i użyteczność w opiniach studentów/absolwentów oraz społeczności lokalnej/regionalnej.

Metoda Case Management może stać się ofertą do zarządzania potencjałem społeczności akademickiej i środowiskowej w kierunku doskonalenia jakości szkolnictwa wyższego.

Dodać należy, że dotychczasowe zainteresowanie metodą Case Management i próby eksperymentowania tej idei znajdują miejsce głównie w praktyce służb społecznych – w pracy socjalnej w Polsce (T. Kaźmierczak i M. Rymśa [14], M. Mirowska [15, 16], A. Smrokowska-Reichmann [17]), ale i innych krajach, w tym w Ukrainie (H. Bevz O. Savchuk, K. Sinitsyna [18, 19]). Użyteczność metody Case

Management można odnaleźć w zakresie funkcjonowania szkoły średniej. Uczeń posiada potencjał rozwojowy, który właściwie zarządzany przy zindywidualizowanym podejściu rozwija się a sam uczeń osiągać może zadawalające efekty swoich działań w wielu wymiarach nie tylko edukacyjnych. Szczególnego wsparcia wymagają uczniowie z deficytami (indywidualne czy środowiskowe). W tym przypadku, zarządzanie sprawami ucznia to metoda profesjonalnej interwencji z maksymalnym włączeniem dziecka w proces decyzyjny, dotyczący jego własnego rozwoju.

Wydaje się, że technologia Case Management może być źródłem informacji dla osób korzystających z usług edukacyjnych w sytuacji zmniejszenia ich potencjału społecznego, która jest realizowana poprzez włączenie ich w proces planowania rozwiązywania własnych problemów. To pozwala nam rozważyć tę metodę jako obiecującą strategię dla studentów opracowania wytycznych dotyczących kroków postępowania (radzenia sobie) w celu rozwiązywania problemów społecznych w procesie zdobywania wykształcenia. Case Management to także funkcjonalne sieciowe uporządkowanie i wykorzystanie środków i zasobów uczelni oraz środowiska lokalnego/regionalnego dla zagospodarowania zmieniających się przestrzeni edukacyjnych w czasach otwartych granic edukacyjnych, społecznych, kulturowych itp.

Podstawowa idea CM składa się z dwu płaszczyzn: pierwsza to diagnoza odbiorcy usługi (studenta), jego potrzeb, możliwości, ograniczeń jednostkowych ale i środowiskowych oraz druga będąca efektem pierwszej to opracowanie przez Case Managera wspólnie z odbiorcą usługi planu pomocy, wsparcia jego potencjału. Plan ten zawiera dostarczenie klientowi właściwej usługi we właściwym czasie. Za zorganizowanie tych działań odpowiada Case Manager zawsze jednak przy udziale osoby wspomaganej i za jej zgodą. Dzięki stosowaniu metody CM rozwija się także współpraca pomiędzy różnymi urzędami i instytucjami, zarówno sektora gospodarki jak i sektora usług społecznych. Mamy tym samym realizowany model pomagania oparty na zasobach klienta i systemie zintegrowanych usług w jednym pakiecie.

Wykorzystując tę ideę w pierwszym etapie rozpoznajemy potrzeby studenta (jeszcze lepiej potencjalnego studenta) dotyczące funkcjonalności poszczególnych przestrzeni uczelni.

Pierwszy to wymiar przestrzeni architektonicznej (lokalizacja, wyposażenie). Niewątpliwie jest to ważny wymiar i często decyduje o atrakcyjności, ale jak rozumieć tę atrakcyjność zależy od odbiorcy usługi i jego oczekiwań a nie architekta. Dla jednych dobra lokalizacja to centrum miasta, blisko punktów użyteczności publicznej dla innych to oddalony od zgiełku i hałasu teren zieleni (park, ogród). Wyposażenie uzależnione jest nie tylko od profilu uczelni ale także od zmieniających się potrzeb studenta. W tym przypadku należy zwrócić szczególną uwagę na dostępność do tego wymiaru przestrzeni edukacyjnej studentom z różnego rodzaju niepełnosprawnościami.

Drugi wymiar przestrzeni edukacyjnej to wirtualno – technologiczny. Łączy się on bezpośrednio z jakością kształcenia (wiedza) i daje możliwości

zdobycia wykształcenia w odległych przestrzeniach terytorialnych.

Trzeci to wymiar społeczny. W tej przestrzeni znajduje bądź nie znajduje swojego szczęśliwego miejsca społeczność akademicka. W tym wymiarze dochodzi bądź nie dochodzi do współpracy ze społecznością lokalną. To miejsce budowania więzi ze światem w otwartej przestrzeni kulturowej.

Dodać należy, że wymienione przestrzenie nie stanowią zamkniętego katalogu obszarów w których należy zagospodarowywać miejsca do realizacji potrzeb i oczekiwań studentów w kierunku podnoszenia jakości szkolnictwa wyższego.

5. Refleksje

Wykorzystanie metody Case Management w przestrzeni szkoły wyższej to opracowanie technologii zarządzania usługami uczelni dla studenta/absolwenta w wymiarze jednostkowym (student/absolwent), organizacyjnym (uczelnia) i społecznym/ środowiskowym. Zarządzanie w zindywidualizowanym podejściu całościową sytuacją studenta/absolwenta oraz koordynacja usług i działań uczelni oraz środowiska (lokalnego, regionalnego), organizacji pozarządowych, interesariuszy zewnętrznych itp. to innowacyjna próba tworzenia i przekształcania modelu zarządzania przypadkiem/ student – uczelnia – społeczeństwo w kierunku efektywności i skuteczności działania profesjonalnego w oparciu o holistyczną wizję człowieka.

Zadaniem uczelni – Case managera jest rozpoznawanie możliwości i indywidualnych potrzeb przyszłego studenta oraz taka organizacja zajęć, aby te potrzeby zostały zaspokojone.

Lokalizacja uczelni, jej infrastruktura i otoczenie ważny wymiar w (dla) przestrzeni edukacyjnej szkoły wyższej.

Odejście od metody zarządzania „jednym frontem” do zróżnicowanego względem potrzeb, oczekiwań i możliwości kapitału społecznego przy wykorzystaniu środowiska lokalnego/regionalnego.

Tworzenie w przestrzeni uczelni licznych otwartych miejsc edukacyjnych dla studenta i społeczności lokalnej.

Organizacja całej przestrzeni edukacyjnej w której przebywa społeczność akademicka. Każdy wymiar przestrzeni jednakowo ważny.

Case Management określa zadania i kompetencje w oparciu o całościowy (holistyczny) system wsparcia potencjału studentów/kadry/społeczności lokalnej w dobie globalizacji. Przygotowuje bo trenuje studenta do pełnego funkcjonowania w życiu społecznym. Sama wiedza (zdobywana najczęściej w przestrzeni wirtualnej) nie wystarcza, potrzebny jest trening umiejętności, zwłaszcza zarządzania zespołem, przedsiębiorczości, umiejętności miękkich.

6. Wnioski

Szkoła wyższa to wielowymiarowa przestrzeń edukacyjna, dysponująca określonym katalogiem zasobów (ludzkich, finansowych, rzeczowych) i usług. Dla podnoszenia jakości funkcjonowania uczelni w samorządnej społeczności lokalnej, ale i regionie, w kraju, czy za granicą, konieczne są dzisiaj modyfikacje w zakresie zarządzania

dostarczonymi usługami w zindywidualizowanym podejściu do beneficjenta – studenta.

1. Założenia strategii bolońskiej nie są równomiernie realizowane w praktyce zarządczej i edukacyjnej przez szkoły wyższe.

2. W praktyce zarządczej uczelni nie są w pełni realizowane działania wspierające wielowymiarowy

rozwój studenta, dla podnoszenia jakości szkolnictwa wyższego.

3. Proponowaną metodą zarządzania usługami w uczelni wyższej, umożliwiającą podnoszenie jakości wsparcia potencjału życiowego studenta oraz definiowanie nowoczesnego, społecznie odpowiedzialnego uniwersytetu może być Case Management (CM).

Bibliografia

1. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym // Dz. U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365. Tekst jednolity Dz. U. z 2017r. poz. 2183.
2. Deklaracja Bolońska. Szkolnictwo wyższe w Europie // Wspólna Deklaracja Europejskich Ministrów Edukacji. Bolonia, 1999. URL: http://ekspcibolonscy.org.pl/ekspcibolonscy.org.pl/sites/ekspcibolonscy.org.pl/files/1999_PL_Bologna_Declaration.pdf
3. Leja K. Koncepcje zarządzania współczesnym uniwersytetem. Gdańsk: Wydawnictwo Politechniki Gdańskiej, 2011. 282 s.
4. Leja K. Zarządzanie uczelnią. Koncepcje i współczesne wyzwania. Warszawa: Wolters Kluwer Polska, 2013. 328 s.
5. Piasecka A. Przedsiębiorcza uczelnia jako współczesny model szkoły wyższej // Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Ekonomiczne Problemy Usług. 2012. Nr 725, Nr 98. S. 155–166.
6. Józwiak J. Model uczelni przedsiębiorczej a model tradycyjny – doświadczenia polskie // Nauka i Szkolnictwo Wyższe. 2003. Nr 21. S. 7–18.
7. Olkiewicz M. Zarządzanie jakością w szkolnictwie wyższym / ed. Sobolak L. // Społeczne uwarunkowania zarządzania przedsiębiorstwem w zintegrowanej Europie. Częstochowa, 2005.
8. Cichoń S. Szkoła wyższa jako nowoczesna organizacja // Terazniejszość-Człowiek-Edukacja. 2013. Nr 1 (61). S. 139–154.
9. Mirowska-Łoskot U. Dlaczego polski uniwersytet nigdy nie będzie jak Harvard. I czy to na pewno źle? 2017. URL: <http://serwisy.gazetaprawna.pl/edukacja/artykuly/1085351,debata-nowoczesne-zarzadzanie-uczelniami-i-kształcenie-studentow.html> (Data dostępu: 15.12.2017)
10. Sztaba M. Jan Paweł II o wolności jako darze i zadaniu w życiu społecznym. 2014. URL: <http://niedziela.pl/artikul/8200/Jan-Pawel-II-o-wolnosci-jako-darze-i> (Data dostępu: 15.12.2017)
11. Wroczyńska A. Oczekiwania współczesnych studentów wobec uczelni wyższych – prezentacja wyników prowadzonych badań // Studia BAS. 2013. Nr 3 (35). S. 249–272. URL: http://orka.sejm.gov.pl/wydbas.nsf/0/88A01F525FBD1451C1257BDC002A2C0A/%24File/Studia_BAS_35i-12.pdf (Data dostępu: 18.05.2017)
12. Piasecka M. Od redakcji: Między porządkiem a chaosem // Podstawy Edukacji. Między porządkiem a chaosem. 2015. Nr 8. S. 9–12. doi: <http://doi.org/10.16926/pe.2015.08.01>
13. Łukaszewicz R. O wielości rozumienia edukacji i wyższości pytań nad odpowiedziami // O wielości rozumienia edukacji i wyższości. 2011. S. 11–17. URL: <https://docplayer.pl/45768165-O-wielosci-rozumienia-edukacji-i-wyzszosci-pytan-nad-odpowiedziami.html>
14. Kaźmierczak T., Rymśa M. Case management jako formuła koordynacji usług społecznych i innych działań służb publicznych – przypadek aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych / ed. Piątek K., Szymańska-Zybertowicz K. // Profesjonalna praca socjalna. Nowy paradygmat czy niedokończony temat? Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne «AKAPIT», 2011. S. 229–249.
15. Mirowska M. Case management (zarządzanie przypadkiem) jako społeczno-inwestycyjny element systemu usług społecznych // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2016. № 5 (59). S. 442–448.
16. Mirowska M. Case Management (zarządzanie przypadkiem) jako technologia przyszłości w szkole wyższej // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2017. № 6 (70). S. 108–117.
17. Smrokowska-Reichmann A. Zarządzanie przypadkiem – Case Management (CM) w pracy socjalnej / ed. Skowrońskiej A. // Nowe kierunki i tendencje w organizacji i zarządzaniu pomocą społeczną. Warszawa, 2013. S. 27–49.
18. Савчук О., Сініцина К. Робота з випадком. Всеукраїнська благодійна організація «Всеукраїнська Мережа ЛЖВ», 2013. 60 с.
19. Я – Є! ... Щастя! Дитина в освітньому просторі: метод ведення випадку: пос. / Бевз Г. М. та ін.; ред. Г. М. Бевз. Володимир-Волинський: ПП Іванюк В. П., 2016. 120 с.

Дата надходження рукопису 14.06.2018

Mirowska Mariola, doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, adiunkt, Kierownik Zakładu, Zakładu Pracy Socjalnej i Zdrowia Publicznego, Instytut Pedagogiki, Uniwersytet im. Jana Długosza w Częstochowie, ul. Waszyngtona, 4/8, Częstochowa, Rzeczpospolita Polska, 42-200
E-mail: mmirowska@interia.pl